

K NOZ § 1040:

§ 1040

(1)

Kdo věc neprávem zadržuje, může být vlastníkem žalován, aby ji vydal.

(2)

Žalovat o vydání věci nemůže ten, kdo věc svým jménem nabyvateli zcizil, aniž byl jejím vlastníkem, a teprve poté k ní vlastnické právo nabyl; nabytím vlastnického práva zcizitelem se nabyvatel stává vlastníkem věci.

Komentáře

11/06/2013 / ADMINISTRÁTOR

Důvodová zpráva k § 1040 až 1044

0 0 0

23/12/2014 / Admin Tým

§ 146 návrhu občanského...

0 0 0

10/09/2014 / Admin Tým

Křížové odkazy

0 0 0

28/03/2018 / Petr Bělovský

Oddělení ze spoluvlastnictví...

0 0 0

23/12/2014 / Admin Tým

§ 366 ABGB - zdroj inspirace

0 0 0

07/04/2018 / Petr Bělovský

Corpus Iuris Civilis

0 0 0

DŮVODOVÁ ZPRÁVA K § 1040 AŽ 1044

11/06/2013 / ADMINISTRÁTOR

Deformované a simplifikované pojetí ochrany vlastnického práva v § 126 odst. 1 nynějšího občanského zákoníku, vycházející ze socialistických tradic, se navrhuje nahradit standardní úpravou vycházející z klasického pojetí vlastnických žalob. Vlastnické žaloby jsou dvě, totiž žaloba na vydání věci neboli reivindikační (§ 1040) a žaloba zápůrčí čili negatorní (§ 1042). K nim se přiřazuje žaloba z domnělého vlastnictví, neboli publiciánská, upravená nově v § 1043.

Vydání věci se může domáhat její vlastník proti tomu, kdo mu ji neprávem zadržuje. Takto lze žalovat jen o vydání určité (identifikovatelné) věci, a proto nelze zpravidla vindikovat věci druhově určené, pokud byly smíšeny s jinými věcmi téhož druhu. Na to pamatuje úprava § 1041, která (zejména v odstavci druhém, který rozvádí pravidlo prvního odstavce) vylučuje vindikaci kvantitativně.

Zároveň se vylučuje možnost uplatnění reivindikační žaloby.

Jedná se o situaci, kdy nevlastník svým jménem zcizí věc další osobě, ale následně se zcizitel sám stane vlastníkem oné věci. Pak by se mohl, nebýt druhého odstavce § 1040, domáhat vydání věci s argumentem svého právě nabytého vlastnického práva a těžít z vlastního protiprávního jednání. Vyloučení této možnosti odpovídá uznaným právním zásadám.

Zápůrčí žaloba je jako druhá z vlastnických žalob upravena v § 1042 (dosavadní občanský zákoník v § 126 odst. 1 její existenci vůbec pomíjí, přestože se v praxi běžně používá). Touto žalobou se dotčený vlastník brání proti jinému rušení vlastnického práva, než je odnětí věci. Význam této žaloby je dán tím, že stačí prokázat fakt rušení vlastnického práva. Na žalovaném pak je, aby se případně pokusil dokázat, že zásah do žalobcova vlastnického práva nebyl učiněn, případně že nebyl učiněn neprávem. Petit negatorní žaloby směřuje k tomu, aby se žalovaný zdržel dalších rušebních činů a aby, pokud již nastal, odstranil následky svého rušebního jednání uvedením do předešlého stavu.

K oběma předešlým žalobám je přiřčena žaloba z domnělého vlastnictví (actio Publiciana). Kdo drží věc poctivě a oprávněně, má vůči všem, kdo mají slabší právo, stejnou možnost žalovat, jakou má vlastník. Touto úpravou se rozšiřuje ochrana držby oproti obecné úpravě posesorní ochrany, ovšem jen pro případ držby poctivé a oprávněné. Z praktických důvodů se poskytuje obdobná ochrana i tomu, kdo má věc u sebe i z jiného právního důvodu jako jsou např. nájem nebo výpůjčka. Protože se však jedná o věcněprávní ochranu, vyjadřuje se výslovně, že jde o právo vlastníka na ochranu, které osoba, jejíž právo se opírá jen o obligační titul, pouze vlastním jménem uplatňuje.

Zatím žádné diskuzní příspěvky